

IV Walny Zjazd Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

Materiały i dokumenty

Z udziałem 248 delegatów, reprezentujących 137 Oddziałów PTTK z całego kraju, odbył się w sali NOT w Warszawie w dniach 1 — 3 lipca br. IV Walny Zjazd Delegatów PTTK. Zjazd zaszczytliwi swą obecnością: Przewodniczący Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki Komitetu Centralnego PZPR i Głównego, Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki Włodzimierz Reczek, sekretarz Centralnej Rady Związków Zawodowych Wiesław Kos, sekretarz KC ZMS Wiesław Adamski, wiceprzewodniczący GKKEFIT Michał Jekiel, naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego Zofia Zakrzewska, przedstawiciel wojska generał brygady Bronisław Bednarz, Ministerstwa Oświaty — naczelnik J. Kuran, przewodniczący TKKF Feliks Kędziorek oraz przedstawiciele Zrzeszenia Studentów Polskich, Związku Młodzieży Wiejskiej, LPŻ oraz innych instytucji i organizacji.

Obrady zajął prezes Zarządu Głównego PTTK Marek Arczyński przemówieniem programowo-sprawozdawczym w imieniu ustępujących władz Towarzystwa. Przewodnictwo Zjazdu powierzono posłowi Lukaszowi Kumorowi. W prezydium Zjazdu zasiadli przedstawiciele władz państwowych i politycznych, organizacji społecznych i instytucji. Znalazł się wśród nich także jeden z najstarszych przewodników tatrzańskich, Stanisław Byrcyn-Gąsienica.

W pierwszym dniu obrad wygłosili przemówienia powitalne: przewodniczący GKKEFIT Włodzimierz Reczek, sekretarz CRZZ Wiesław Kos, sekretarz KC ZMS Wiesław Adamski i naczelnik Harcerstwa Polskiego Zofia Zakrzewska. Przemówienia te zamieszczamy w skró-

cie. Po przemówieniach rozwinęła się ożywiona dyskusja.

Drugi dzień Zjazdu poświęcony był dyskusjom i obradom w komisjach: programowej, organizacyjnej i gospodarczej. Obszerne wyniki prac tych komisji, łącznie z najważniejszymi wnio-

skami, jakie uchwalili delegaci, podajemy poniżej.

Natomiast na trzeci dzień IV Walnego Zjazdu złożyły się wybory nowych władz Towarzystwa, dyskusja plenarna oraz podjęcie uchwał, przygotowanych przez poszczególne komisje zjazdowe.

Z przemówienia Marka Arczyńskiego Prezesa Zarządu Głównego PTTK

Nasz IV Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przypada na XV-lecie Polski Ludowej i na X-lecie naszego Towarzystwa. Kiedy przed 10-ciu laty kładliśmy fundamenty pod nowy gmach naszego Towarzystwa, naszym hasłem było: umasowienie turystyki i krajoznawstwa, związanie tej działalności z ruchem Zw. Zawodowych i z ruchem młodzieżowym. Była jasno sprecyzowana funkcja wychowawczo-społeczna w duchu socjalizmu i laicyzacji. **Te zasady przyświecają nam niezmiennie w naszej codziennej pracy.**

Dziś możemy stwierdzić, że nie straciliśmy czasu, że mimo wielu jeszcze braków wielki program upowszechnienia turystyki został już w dużym stopniu zrealizowany, a Towarzystwo zdobyło sobie w społeczeństwie popularność. Nie będę tu cytował liczb na poparcie tych słów. Znajdziecie je w sprawozdaniach. Ograniczę się do kilku stwierdzeń:

z 8.000 członków w roku 1950 urosłiśmy do liczby około 200.000;

posiadamy około 6.000 przeszkolonych organizatorów turystyki w zakładach pracy;

3.500 przewodników i instruktorów;

1.320 opiekunów społecznych nad obozowiskami kultury i przyrody;

2.444 przewodników turystycznych;

liczymy 3.000 Kót PTTK — z czego na zakłady pracy przypada ok. 2.400;

1.000 km znakowanych szlaków turystycznych z roku 1950 powiększyliśmy do 30.000 km;

o powszechność zdobywania odznak turystycznych mówi najlepiej fakt, że tylko Górską Odzn. Tur. (GOT) notuje ponad 200.000 zdobywców;

w akcji kulturalno-odczytowej jesteśmy, obok TWP, drugą organizacją w kraju, ze 111.000 słuchaczy;

w roku 1959 objęliśmy naszą działalnością bezpośrednio czy pośrednio ok. 3.000.000 ludzi.

Wielotysięczna kadra naszych ofiarowanych działaczy w całym kraju jest wyrazem siły organizacyjnej naszego Towarzystwa.

»«

W ostatnich latach jesteśmy świadkami wspaniałego rozwoju turystyki. Ruchowi temu przewodziło i przewodzi nadal nasze Towarzystwo, które przez blisko 10 ostatnich lat było w praktyce jedynym organizatorem masowej turystyki i krajoznawstwa.

Obecnie stało się jasne, że temu żywiołowemu ruchowi nie podoła już tylko nasze Towarzystwo, że muszą powstawać nowe inicjatywy i pomoc w obłudzie tego ruchu. Tak więc powsta-

(dok. na str. 2)

Z przemówienia Włodzimierza Reczka

Przewodniczącego GKKF i T

W imieniu Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki Komitetu Centralnego PZPR oraz Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki składam Waszemu IV Walnemu Zjazdowi Delegatów PTTK życzenia owocnych obrad i dalszego szerokiego rozwoju Waszego Towarzystwa.

Niech mi wolno będzie jednak wyjść poza konwencjonalne ramy życzeń i w krótkich słowach przedstawić Wam państwowy punkt widzenia na dalszą działalność Towarzystwa w ramach ogólnego i coraz to intensywniejszego rozwoju turystyki w naszym kraju.

Postępujący proces uprzemysłowienia, urbanizacji, rozwój środków komunikacji i motoryzacji niosą za sobą burzliwy wzrost ruchu turystycznego we wszystkich jego formach, nadając turystyce rangę poważnego zjawiska społecznego i ekonomicznego.

Zywiłowy pęd do wędrownictwa i burzliwy rozwój turystyki powoduje zwrócenie uwagi na to zjawisko wielu

organizacji państwowych, społecznych, zawodowych i młodzieżowych.

Rady Narodowe, Związki Zawodowe, organizacje młodzieżowe, studenckie, LZS-y, TKKF, LPŻ i tysiące zakładów pracy zajmuje się turystyką na codzień. Ta właśnie wielość organizatorów i gestorów w dziedzinie organizacji i obsługi ruchu turystycznego wymaga koordynacji.

Rolę tę spełniać ma właśnie GKKFIT, którego podstawowym zadaniem jest ułatwianie działalności wszystkich organizacji i instytucji, działających w tej dziedzinie.

Za niezmiernie ważną sprawę uważamy rozwijanie krajoznawstwa o wyraźnym kierunku ideowo-wychowawczym.

Dla Was, jako działaczy PTTK, najważniejszą sprawą jest, jak na tym tle partia i rząd widzi Wasze Towarzystwo, jaką rolę wyznacza mu wśród licznej rzeszy organizatorów turystyki w Polsce.

Mimo, że PTTK zajmuje pozycję jednego tylko z wielu organizatorów ruchu turystycznego, rola i pozycja Waszego Towarzystwa jest szczególnie ważną. PTTK ma za sobą dziesiątki lat pracy w turystyce, ma wielkie doświadczenia i bogatą tradycję.

Ale nie tylko tradycja wysunęła PTTK na czołowe miejsce w naszej społecznej turystyce.

Niezwykle szeroka i ofiarna działalność Towarzystwa w 15-tu latach istnienia Polski Ludowej utrwaliła i rozwinęła jego historyczny dorobek. Przygotowując się do uroczystości 10-lecia powstania Waszego połączonego Towarzystwa możecie, Obywatele Delegaci, z satysfakcją stwierdzić, że w dziele odbudowy turystyki polskiej ze zniszczeń wojennych, w nadaniu jej ideowego socjalistycznego charakteru, organizacja Wasza nie spóźniła się na start.

Przez wiele lat PTTK było prawie jedynym gestorem w turystyce i to jest jego niezaprzeczalną zasługą.

Oczywiście, czynniki polityczne i państwowe rolę Towarzystwa i wyniki jego pracy dostrzegają i wysoko cenią i

(dok. na str. 3)

(dok. ze str. 1)

ło w ostatnim czasie szereg nowych organizacji turystyki o charakterze handlowo-usługowym. Ale tej inicjatywy towarzyszy wiele niepokojących zjawisk. Widzimy niezdrową rywalizację, brak fachowości, splotanie programów i co najważniejsze — podnoszenie cen, a to uderza w kieszeń robotnika i młodzieży.

Widzimy tu konieczność uporządkowania tych spraw przez nowy Komitet.

»«

Z prawdziwą radością notujemy przykłady dobrej i harmonijnej współpracy rad narodowych z naszymi Oddziałami. Ale tu i ówdzie istnieją tendencje przejmowania przez rady narodowe naszego dorobku i naszych urządzeń, a nawet zastępowania nas w szeregu funkcji o specyficznym, fachowym znaczeniu.

Nie trzeba uzasadniać niesłuszności takiego postępowania. Wystarczy stwierdzić, że zabija to społeczną inicjatywę, prowadzi do zbiurokratyzowania tej dziedziny i wprowadza element niefachowości.

»«

Towarzystwo nasze rozporządza olbrzymim majątkiem, którego wartość szacunkowa sięga pół miliarda złotych.

W ostatnich czasach jesteśmy poważnie zaniepokojeni, że rozwijająca się działalność gospodarza PTTK zaczyna dominować nad działalnością programową i nadmiernie absorbuje aktywność społeczną — co odbija się ujemnie na naszej działalności programowej.

Wnioski prowadzą do wydzielenia w oddziałach gospodarki na zasadach wewnętrznego przedsiębiorstwa, działającego pod nadzorem Zarządów Oddziałów.

»«

Komisja Sejmowa, jak wiadomo, poleciła zlikwidować z dniem 1.1.1961 r,

przedsiębiorstwo ZUT i opracować nowy projekt organizacji schronisk.

Jest to naszym zdaniem okazja, ażeby skończyć z kwadraturą koła w naszej gospodarce schroniskami i rozstać się z polityką budowy kosztownych schronisk-palaców, budując, zgodnie z aktualnymi uchwałami Partii i Rządu, schroniska mniejsze i tańsze.

Jest to również okazja do wylączenia gospodarki schronisk spod obecnego sztywnego i biurokratycznego systemu, który dla schronisk, zwłaszcza górskich, jest wręcz zabójczy.

Trzeba jednocześnie podnieść, że rola schronisk — to niekoniecznie ich dochodowość, że są to urządzenia dobra społecznego, jak szkoły, domy kultury, teatry itp.

»«

Zamykając okres dwuletniej kadencji należy stwierdzić, że w okresie tym nastąpiło dalsze poszerzenie działalności i wzrostu Towarzystwa. Ale ten dodatni bilans nie może nam przysłonić krytycznego spojrzenia na braki i błędy.

Kierowanie dziś tak potężną organizacją, jaką jest PTTK, jego wielomilionową, jakże skomplikowaną gospodarką — wymaga nowych metod działania, wysokiego poczucia odpowiedzialności ze strony działaczy społecznych, nowych zasad kierowania oraz większej sprawności aparatu.

Należy stwierdzić, że eksperyment ostatnich dwóch lat, polegający na czysto społecznej pracy całego Prezydium ZG i powołaniu Dyrekcji Biura — nie zdał egzaminu. Nie zdał przede wszystkim dlatego, że w takim układzie niepodobniestwem jest ściśle i praktyczne rozdzielenie uprawnień i kompetencji — a zwłaszcza odpowiedzialności — między członków Prezydium a dyrekcją.

Wypływa stąd jedynie słuszny wniosek — powrotu do dawnej praktyki za-

angażowania do codziennej pracy w Prezydium 1 lub 2-ch członków Prezydium odpłatnie, co zapewni koordynację i ścisłą łączność władzy uchwalodawczej i wykonawczej i wzmożoną odpowiedzialność.

»«

Od blisko pół roku mamy już nowy organ nadzoru i opieki państwowej, mianowicie Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki. Fakt ten oceniamy jako podniesienie rangi turystyki i krajoznawstwa w Polsce i docenienie jego roli przez Państwo.

Z kierownictwem nowego Komitetu współpracowaliśmy już blisko pół roku i musimy z prawdziwą satysfakcją stwierdzić, że codzienna praktyka tej współpracy rozwiała nasze początkowe obawy i wątpliwości.

»«

Będę wyrazicielem życzenia naszego Zjazdu i ustępujących władz, jeśli na zakończenie podziękuję serdecznie kierownictwu Partii i Resortom naszej Władzy Ludowej za okazaną nam codzienną opiekę i pomoc, jakiej doznawaliśmy w okresie naszej działalności, podziękuję serdecznie kierownictwu Związków Zawodowych, Związkowi Młodzieży Socjalistycznej, Związkowi Młodzieży Wiejskiej, Związkowi Studentów Polskich, Harcerstwu, Towarzystwu Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, LPŻ, Tow. Krzew. Kult. Fiz. i innym bratnim Organizacjom — za serdeczną i koleżeńską współpracę.

Wchodząc w okres drugiego 10-lecia jesteśmy bogatsi w doświadczenia, zabsobniejsi w siły, w pełni świadomi zadań i obowiązków wobec społeczeństwa i wobec państwa. Pragniemy, by nasz wkład w te nowe czasy, w dzieło budowy nowego, lepszego życia, był jak najlepszy, by był tak piękny jak nasza idea, jak miłość do Ziemi Ojczyściej.

(dok. ze str. 2)

będą nadal udzielały pełnego poparcia twórczej działalności Waszego Towarzystwa.

Jeśli chodzi o działalność organizatorско-propagandową i krajoznawczą, to wszystkie Wasze wysiłki w tym zakresie spotykają się i będą nadal spotykać się z naszym pełnym poparciem i całkowitym zrozumieniem Waszej zdrowej ambicji.

Że nie jest to tylko głołosłowne stwierdzenie dowodzi fakt, że postulaty PTTK pod adresem władz, wyrażone w tezach zjazdowych, zostały przez GKKFiT w zasadzie zaakceptowane, niektóre z nich próbujemy rozwiązywać doraźnie, niektóre będą dalej opracowywane, oczywiście przy udziale przyszłego Zarządu Towarzystwa.

(Po zwięzłej charakterystyce tych postulatów mówca dodał):

Wybaczcie, że nie ograniczałem się do stereotypowych życzeń i zrozumiałych wyrazów sympatii, a poświęciłem nieco uwagi problemom merytorycznym stojącym przed Wami. Wychodziłem jednak z założenia, że wyraźne określenie naszego stanowiska w tych sprawach będzie miało dla dalszej współpracy Głównego Komitetu z Towarzystwem decydujące i pozytywne znaczenie.

Jesteśmy zwolennikami posiadania przez Towarzystwo poważnej bazy materialnej i samodzielności w uzyskiwaniu zysków z własnej działalności gospodarczej, gdyż zapewnia to Towarzystwu szerszą możliwość realizacji jego statutowych zadań.

Ale jesteśmy też za wyraźnym podziałem zadań w dziedzinie turystyki pomiędzy wielu gestorów i za podejmowaniem działalności gospodarczej tylko w oparciu o kryteria, obowiązujące w ekonomice.

Towarzystwo Wasze ma za sobą doświadczenia dziesiątków lat pracy. Ma w swych szeregach tysiące ofiarnych działaczy, ma wielki dorobek materialny i ideowy. Przeszło ono przez wiele burz i okresów trudnych. **Dzisiaj stoi przed Wami szeroka i piękna droga działalności. Od Waszej wytrwałej pracy zależy dalszy dorobek.**

Jestem głęboko przekonany, że przed PTTK otwierają się w Polsce Ludowej dalsze wspaniałe i twórcze perspektywy i możliwości. **Naszym zadaniem jest przekształcić je w tysiące schronisk i szlaków, w setki tysięcy entuzjastów turystyki, w wielką i porywającą działalność krajoznawczą dla rozkwitu turystyki i dobra naszej Ojczyzny — Polski Ludowej.**

Pragnę oświadczyć, że CRZZ w pełni utrzymuje swoje stanowisko, zajęte w uchwale Sekretariatu CRZZ z 1955 r., i widzi w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym głównego organizatora ruchu turystyczno-krajoznawczego w zakładach pracy, szczególnie — organizatora turystyki kwalifikowanej.

CRZZ w pełni również popiera porozumienie o współdziałaniu i współpracy, zawarte między PTTK a TKKF, widząc szerokie możliwości i zadania dla jednego i drugiego Towarzystwa.

Ze swej strony CRZZ będzie czyniła również wysiłki, aby wszystkie służebne i pożyteczne inicjatywy PTTK spotykały zrozumienie i poparcie tak ze strony rad zakładowych, jak i instancji związkowych.

Szczególnie ważną sprawą jest bliższe powiązanie zakładowych kół PTTK z radami zakładowymi, które w imię interesów załogi powinny udzielić pomocy i poparcia dla działalności kół zakładowych PTTK.

Wśród innych jeszcze, nie mniej ważnych, problemów, które pragniemy, aby w większym stopniu zostały uwzględnione w dalszej działalności Towarzystwa, wymienić należy: dalsze prowadzenie przez PTTK, przy udziale związków zawodowych i ZMS szkolenia nowych przewodników, **sięgając więcej do zakładów pracy — do robotników, do młodzieży.** Pragnęlibyśmy, aby do szeregów przewodników weszli tacy ludzie, którzy by w sposób prawidłowy, przy dużej znajomości terenu, potrafili zawsze pokazać i piękno kraju i sięgać do odległej historii i mówić o tym, co wiąże się z historią najnowszą, z historią Polski Ludowej i budownictwa socjalistycznego.

Oczekujemy również bliższego zainteresowania się i współdziałania kół i ogniw PTTK, szczególnie na szczeblu województwa, w dziedzinie rozwijającego się obecnie ruchu organizacji ośrodków wypoczynku świątecznego.

Wreszcie szczególne zadania mają do spełnienia tak PTTK, jak również związki zawodowe, w zakresie organizacji imprez, rajdów, obozów, wycieczek itp. w związku z obchodami 1000-lecia Państwa Polskiego.

Poruszałem przede wszystkim te zagadnienia, które dotyczą działalności Waszego Towarzystwa w zakładach pracy. Wiele z nich napewno nie jest łatwych, wspólnym wysiłkiem, przy czynnym poparciu związków zawodowych i ZMS, PTTK podola tym wzrastającym i rozległym zadaniom.

Upoważnia do takiego stwierdzenia, mimo istniejących jeszcze pewnych braków, ogólny dorobek Towarzystwa w minionym okresie czasu. Upoważnia do tego pełna poświęcenia działalność szerokiego aktywu społecznego, który nie szczędził i napewno nie szczędzić nie będzie sił do dalszej pracy.

CRZZ jest przeświadczona, że PTTK będzie dążyło do tego aby turystyka i krajoznawstwo, spełniając swą wielką funkcję w dziedzinie podnoszenia zdrowotności i sprawności fizycznej ludzi pracy, spełniały jednocześnie jedną z ważnych funkcji — wychowania socjalistycznego naszego społeczeństwa,

Z przemówienia Wiesława Kosa

Sekretarza CRZZ

Upowszechnienie szeroko pojętej kultury fizycznej i turystyki jest jednym z ważnych problemów w naszych warunkach ustrojowych. Kultura fizyczna i turystyka są bowiem doniosłym czynnikiem w procesie socjalistycznego wychowania, w podnoszeniu zdrowotności i sprawności fizycznej społeczeństwa.

Z tych względów ruch zawodowy dużą wagę przywiązuje do działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, które zajmuje przodującą i szczególnie ważną rolę w organizacji ruchu turystycznego w naszym kraju.

Bliska i nieobojętna jest nam działalność Towarzystwa, które zgodnie z uchwałą Sekretariatu CRZZ z roku 1955 uznane zostało za głównego organizatora turystyki robotniczej.

Dlatego też pozwólcie, Towarzysze, że przekażę Wam w imieniu Centralnej Rady Związków Zawodowych serdeczne pozdrowienia oraz życzenia, aby Zjazd ten przyczynił się do dalszego rozwoju Towarzystwa oraz do upowszechnienia ruchu turystyczno-krajoznawczego w Polsce.

Liczymy na Wasze doświadczenia i tradycje, na doświadczenia i wnioski, jakie nasuwają się za okres minionego dziesięciolecia.

Z pełnym uznaniem należy podkreślić dotychczasowy wkład PTTK w szkolenie nowego aktywu. Wynikiem tej polityki szkoleniowej była przede

wszystkim stale wzrastająca ilość uczestników różnych form turystyki i krajoznawstwa. W chwili obecnej na blisko 3000 kół PTTK jest około 2400 kół zakładowych.

Tak stosunkowo szybki wzrost jednostek organizacyjnych wymagał dużej pracy organizatorskiej i byłby niemożliwy bez udziału szerokiego i ofiarnego aktywu.

Rozwój Towarzystwa nastąpił również w wyniku bliższego współdziałania ogniw PTTK z organizacjami związkowymi, w wyniku czego podpisanym zostało wiele dokumentów w sprawie bliższego współdziałania i współpracy, jak to miało miejsce np. ze Związkiem Zawodowym Kolejarzy, Związkiem Nauczycielstwa Polskiego itp.

Dlatego też pozwólcie, że wyrażę w imieniu Prezydium CRZZ wyrazy uznania dla dotychczasowej działalności PTTK oraz serdeczne podziękowanie działaczom PTTK za dotychczasową działalność — przede wszystkim na rzecz rozwoju zakładowych kół PTTK.

Oczekujemy, że PTTK po swoim Walnym Zjeździe skoncentruje swoją działalność przede wszystkim na rozwoju turystyki wśród ludzi pracy, a szczególnie wśród robotników zakładów przemysłowych. Oczekujemy, że umacniając istniejące zakładowe Koła PTTK doloży również wysiłków i starań w kierunku zorganizowania dalszych kół zakładowych,

Z przemówienia Wiesława Adamskiego

Sekretarza KC ZMS

PTTK, dzięki słusznemu programowi, wysiłkowi setek i tysięcy niezwykle ofiarnych działaczy społecznych, dzięki pomocy partii i rządu — stało się organizacją bardzo poważną, liczącą się w życiu naszego kraju, w życiu naszej pracującej i uczącej się młodzieży.

Przychodźcie, Drodzy Towarzysze, na swój Zjazd z poważnym, rzeczowym dorobkiem, z jeszcze piękniejszymi, bardziej ambitnymi zamierzeniami.

Bogate i piękne tradycje PTTK — umiłowanie ziemi ojczystej, pomników polskiej kultury, owoców socjalistycznej przebudowy kraju, owoców mięśni i umysłów ludzi pracy, a przede wszystkim wysiłek aktywności turystycznego czynią dziś z PTTK ważny i niezwykle atrakcyjny czynnik rozbudzenia, zaspakajania i kształtowania potrzeb i zainteresowania młodzieży.

Dlatego też jako organizacja, reprezentująca interesy młodych ludzi, jesteśmy żywotnie zainteresowani w kierunkach, zasięgu i tempie dalszego rozwoju PTTK — młodzież bowiem jest ilościowo i potencjalnie największym konsumentem dóbr turystycznych w Polsce. Jako organizacja o określonym założeniu ideowo-politycznym, czynić będziemy wszystko wspólnie z Waszymi władzami, aby PTTK stało się mocnym ogniwem wychowania patriotycznego młodzieży i starszego pokolenia w ramach Frontu Jedności Narodu.

Zainteresowani jesteśmy, w szerszym niż dotąd zakresie, w eksponowaniu laickich i współczesnych treści. Zainteresowani jesteśmy, i to będziemy ze wszystkich sił popierać, aby PTTK na dobre zakorzeniło się w środowisku robotniczym, w zakładach pracy, wśród młodzieży robotniczej, bo przecież tu są największe zaległości, tu są największe potrzeby, bo tu przecież konfrontują się na codzień założenia programowe naszej działalności. Czynnikiem oceny naszej pracy będzie: na ile pomagamy i pomożemy w przyszłości zakładom pracy.

Pamiętam, że kiedyś tu i ówdzie pokutowały złe poglądy, iż organizacja młodzieżowa nie powinna się zajmować zagadnieniami wychowania fizycznego, zagadnieniami sportu i turystyki. Dzisiaj możemy powiedzieć, że wycieczając sobie zadania, biorąc wszystkie doświadczenia ruchu młodzieżowego — szeroko rozwijamy działalność w dziedzinie turystyki i sportu. Jest to statutowa działalność naszej organizacji.

W 1959 r. nastąpił rozwój obozowisk i biwaków. W 1959 r. na obozach było ponad 20 tys. młodzieży. W 1960 r. liczba ta znacznie się zwiększyła. Jesteśmy organizatorami Sportowej Odznaki 15-lecia, której warunkiem m. in. jest obowiązek wzięcia udziału w imprezie turystycznej. To jest podstawowe kryterium. Organizujemy bazy turystyczne dla autostopu, współdziałamy w

dziedzinie turystycznego ruchu za granicę.

Wydaje mi się, że koordynacja naszych wysiłków — z Waszą organizacją, którą uznajemy za głównego organizatora działalności turystycznej, stwarza piękne perspektywy.

Jeszcze niedawno źle się działo, jeżeli chodzi o sprawy działalności wśród młodzieży. Ostatnio jednak Zarząd Główny PTTK i organizacje młodzieżowe poczyniły znaczny krok w dziedzinie rozwoju turystyki młodzieżowej. Wydaje mi się, że prowadzenie w dalszym ciągu autostopu, powołanie komisji młodzieżowych w okręgach PTTK, wspólne zrozumienie — dadzą coraz to lepsze rezultaty.

Wydaje mi się, że perspektywy rozwoju turystyki w Polsce wymagają od PTTK podjęcia szeregu spraw. Oczekujemy tego od Was, ludzi, którzy mają takie kolosalne osiągnięcia i doświad-

czenie w tej pracy. Tak tow. Reczek, jak i referat oraz i tezy wskazują wyraźnie, że trzeba w dalszym ciągu pracować na rzecz szerokiej ofensywy wśród młodzieży pracującej, wśród klasy robotniczej. Trzeba opracować w najbliższym czasie długofalowe szkolenie aktywności młodzieżowej. My deklarujemy Wam naszą pomoc, ale trzeba, byście Wy — ludzie o dużych walorach pedagogicznych — stworzyli zapotrzebowanie na atmosferę nauki.

Chciałbym tu złożyć deklarację, popierającą wysiłki PTTK. Jest ono powołane do tego, aby kształciło i przygotowało kadrę przewodników, kadrę tych, którzy będą uczyć młodych ludzi o pięknie ojczyzny.

Wydaje mi się, że PTTK powinno zachować wyłączność w dziedzinie kształcenia kwalifikowanych kadr turystycznych. Oczekujemy również organizowania na szerszą skalę masowych imprez typu rajdów, zjazdów, jak to miało miejsce w ostatnim okresie. Oczekujemy wzmocnienia wysiłków z okazji zbliżającego się Tysiąclecia naszego państwa.

Z przemówienia Bronisława Bednarza

Generała brygady Wojska Polskiego

Proszę Miłych Koleżanek Delegatesk i Kolegów Delegatów! Przemówię nie w sprawach zasadniczych, bo nie mam do tego mandatu, ale chciałbym tylko oświadczyć, że zdaję sobie sprawę z pewnych nietypowości mego wystąpienia tutaj, w tak miłującym pokój towarzystwie, jakim jest PTTK. Głos wojskowego w dyskusji mógłby być rozumiany w sposób może niepełnie właściwie, ale to zrozumienie mogłoby wynikać z tego, że jakoby wojsko patrzy tylko na teren pod kątem przydatności do wykorzystania dla działań wojennych, czy też że zainteresowanie sprawami turystyki ogranicza się do wydawania map turystycznych czy też niedopuszczania przewodników. Chciałem powiedzieć, że te sprawy będziemy regulować ku obopólnemu zadowoleniu, mając na względzie dobro turystyki polskiej.

Chciałem powiedzieć kilka słów o tym, jak wielkie znaczenie do sprawy turystyki w Polsce przywiązuje wojsko i jak je rozwiązuje w ostatnich latach. Zdajemy sobie sprawę z tego, że tylko taki żołnierz, który zna kraj, jego tradycje i widzi dorobek narodu, szczególnie na przestrzeni ostatnich 15 lat, który w terenie znajduje wypoczynek, ale nie w trakcie ćwiczeń wojskowych, tylko w trakcie dobrowolnego zwiedzania kraju, tylko taki żołnierz będzie się chętnie uczył jak bronić ojczyzny, jeżeli będzie ją znał i będzie związany uczuciowo z tym wszystkim, czego ma bronić. Jak ma bronić — nauczymy go w wojsku. Czego ma bronić chcielibyśmy nauczyć przy pomocy tak piękne-

go sposobu wychowania jakim jest krajoznawstwo i turystyka.

Dlatego ze szczególnym zadowoleniem obserwujemy rozwój turystyki w wojsku w ostatnich dwóch latach. Chcę poinformować Zjazd o tym, że liczba turystów w wojsku wzrosła o 30%, że zorganizowaliśmy w jednym minionym roku ponad 2.000 imprez turystycznych, w których wzięło udział wiele dziesiątków tysięcy żołnierzy i ich rodzin. Duże pieniądze są przeznaczone na cele turystyczne.

Do najpopularniejszych form należą wycieczki, wyprawy, wczas turystyczne. Powstała Komisja Turystyczno-Krajoznawcza działająca przy kierownictwie Ministerstwa Obrony Narodowej, które organizuje pomoc w rozwoju turystyki.

Chciałem podziękować przy tej okazji kolegom z okręgów i z Zarządu Głównego i tym wszystkim, którzy pomagają naszym koleom i wyrażam nadzieję, że ta pomoc będzie rozwijać się nadal. Sądzę, że ten rozwój pracy turystycznej w wojsku jest ściśle uzależniony od dalszego rozwoju i kierunków działania całego Towarzystwa. Dlatego z głębokim zadowoleniem przysłuchiwałem się obradom i sądzę, że realizowanie tych założeń da okazję do pogłębienia wychowawczego wpływu PTTK, co — sądzę — należy do najistotniejszych zadań, to jest sprawy, którą wswuwał ustępujący Zarząd — prymatu działalności wychowawczej nad propagandową. Do tych istotnych spraw należy

(dok. na str. 5)

(dok. ze str. 4)

sprawa szerszego rozwijania turystyki w zakładach pracy. Sądzę, że warto jest poparcia rozszerzenie udziału młodzieży w poczynaniach Towarzystwa. Pięknym symbolem będzie zorganizowany Rajd Grunwaldzki w ciągu najbliższych tygodni, którego uroczyste zakończenie będzie miało miejsce w rocznicę zakończenia bitwy grunwaldzkiej.

Warto również podkreślić i jakoś bar-

dzo zaakcentować sprawy postulowane, jeżeli chodzi o ulepszenie stylu pracy przez Towarzystwo i które są ze wszech miar godne poparcia. Sądzę, że w pierwszym rzędzie to usprawnienie pracy organizacji Towarzystwa przy pełnym zachowaniu i podtrzymaniu sprawy samorządności i samodzielności Towarzystwa, sprawa dużej inicjatywy Oddziałów, sprawa społecznej inicjatywy, poczucie odpowiedzialności za swój Oddział. To sprawy ze wszech miar

godne poparcia i z tego wynika potrzeba prymatu tego, co można nazwać społeczeństwem, nad sprawą aparatu administracyjnego.

Tutaj chciałem zastrzec, że nie widzę zasadniczej sprzeczności pomiędzy pracą jednego i drugiego organu Towarzystwa, ale właściwe ustawienie dwóch szczebli pomaga w realizowaniu tych wszystkich słusznych postulatów, które nam wszystkim leżą na sercu.

Chciałbym zapewnić koleżanki i kolegów, że jeżeli chodzi o nasze środowisko wojskowe, jeżeli ono mogłoby się przydać, to bardzo chętnie podzielimy się z Wami Waszymi trudami, bo współdziałanie i zjednoczone wysiłki doprowadzą do wykonania programu działania Towarzystwa.

Fragmety z przemówienia Zofii Zakrzewskiej, naczelniczki harcerstwa, która omówiła ścisłą współpracę harcerstwa z PTTK — zamieścimy w następnym numerze Biuletynu.

Uchwały i postulaty

Zjazd podjął szereg ważnych i doniosłych uchwał oraz postulatów, które będą przedmiotem prac nowych władz Towarzystwa i podstawą planów jego działalności. Podajemy je poniżej w/g problemów.

W DZIEDZINIE PROGRAMOWO-IDEOWEJ

Położyć główny nacisk na treść krajoznawczą przy organizowaniu wszelkich imprez, aby osiągnąć możliwie najlepsze wyniki wychowawcze.

Mobilizować środki finansowe i inne dla popularyzowania krajoznawstwa wśród społeczeństwa poprzez wydawnictwa, akcje odczytów i prelekcji, wystawy i konkursy, wycieczki oraz wypożyczek świąteczny.

Rozwijać akcję społecznej opieki nad zabytkami, m. in. przez powoływanie zbiorowych opiekunów społecznych, jak ZMS, ZMW, ZHP.

Wprowadzić społeczny fundusz ochrony zabytków i przyrody.

Opracować formy i sposoby dla jeszcze szerszego rozwijania twórczej działalności przez aktywistów PTTK, uznając za największą wartość Towarzystwa bezinteresowną pracę jego działaczy i członków.

Polecić Zarządom Oddziałów przygotowanie perspektywicznego planu działania w zakresie problemowym, ze szczególnym uwzględnieniem małych miasteczek i wsi.

Opracować nowe zasady działalności dla Komisji Młodzieżowej, w celu umożliwienia młodym działaczom pracy we wszystkich dziedzinach i komisjach PTTK wszystkich szczebli,

Wzmocnić Pracownię Krajoznawczą ZG i stworzyć tej komórce szczególnie dogodne warunki rozwoju.

Zorganizować sieć stałych poradni turystyczno-krajoznawczych PTTK.

Opracować wspólnie z CRZZ i ZMS zasady, formy pracy i wytyczne dla szkolenia przewodników i organizatorów turystyki w zakładach pracy.

Wprowadzić do wszelkich form szkolenia PTTK problematykę Polski współczesnej.

Uwzględnić sprawy propagandy turystyki na Ziemiach Zachodnich i Północnych w rzędzie podstawowych zadań Towarzystwa.

Wystąpić do Ministerstwa Oświaty, w porozumieniu z ZNP i ZHP, z postulatem opracowania zasad organizowania i prowadzenia wycieczek krajoznawczych młodzieży szkolnej przy współpracy PTTK, oraz nadanie tym zasadom mocy obowiązującej w resorcie oświaty w całym kraju. Z tym łączy się sprawa organizowania przez Kuratoria Okręgów Szkolnych wspólnie z PTTK kursów szkoleniowych dla organizatorów turystyki wśród nauczycielstwa, wprowadzenie problematyki turystycznej i krajoznawczej do programów nauki w liceach pedagogicznych oraz ośrodkach doskonalenia kadr nauczycielskich.

Powołać w terminie do końca br. społeczną Komisję Wydawniczą ZG, której zadaniem będzie: opiniowanie nadsyłanych przez jednostki terenowe materiałów, opracowywanie planu wydawniczego PTTK i zabezpieczenie jego realizacji. Szczególnie ważne jest doprowadzenie do normalizacji stosunków z Wydawnictwem „Sport i Turystyka“, tak,

aby służyło ono w większym aniżeli dotychczas stopniu również turystyce i krajoznawstwu.

Sfinalizować rozmowy z RSW „Prasa“ i przystąpić do wydawania „Turysty“ jako tygodnika. Rozpatrzyć możliwości wznowienia „Ziemi“, przyjąć z pomocą redakcji „Wierchów“.

Uznać, że periodyki PTTK powinny być bezwzględnie prenumerowane przez wszystkie Koła PTTK.

Wystąpić do Polskiego Radia i Telewizji o stworzenie stałych pozycji programowych, poświęconych problematyce ruchu turystycznego i krajoznawczego.

Spowodować, przez nawiązanie trwałych kontaktów z Wytwórniami Filmów Dokumentalnych, Wytwórniami Filmów Oświatowych, Polską Kroniką Filmową i Telewizyjną, odpowiednie nasycenie ich planów produkcyjnych tematyką turystyczną i krajoznawczą.

W DZIEDZINIE ORGANIZACYJNEJ

Opracować zasady i sposoby rozwoju działalności Kół Zakładowych.

Zwiększyć praktycznie uprawnienia Zarządów Okręgów, bardziej, niż to przewiduje Statut obecny.

Powołać, w porozumieniu z zainteresowanymi władzami i organizacjami, wodne ochotnicze pogotowie ratunkowe.

Przygotować projekt zasad koordynacyjnych dla turystyki masowej.

Powołać Komisję Statutową, celem zebrania materiału i opracowania poprawek do Statutu, którą zostaną przedłożone najbliższemu Zjazdowi.

Wystąpić do władz państwowych o ustanowienie tytułu i odznaczenia „Zasłużony Działacz Turystyki“.

Wystąpić o rozgraniczenie funkcji i uprawnień między organizatorami turystyki społecznej a organizacjami tury-

styki typu handlowego, z tym, że z uwagi na kulturalną i wychowawczą rolę Towarzystwa winno ono uzyskać szersze poparcie władz państwowych, tak na odcinku gospodarczym jak i finansowym.

Wystąpić o przekazanie całokształtu spraw przewodnickich, łącznie z nadaniem uprawnień, w fachowe ręce PTTK i o wydanie odpowiednich przepisów w zakresie przewodnictwa społecznego i zawodowego oraz ubezpieczeń społecznych dla przewodników.

Zabezpieczyć wyłączność fachowej gestii PTTK w dziedzinie znakowania i konserwacji szlaków turystycznych oraz spowodować wydanie przepisów o prawnej ochronie szlaków turystycznych, tablic i drogowiskazów.

Wystąpić o poszerzenie strefy konwencji z Czechosłowacją, o ujednoczenie zasad wydawania i przedłużania kart turystycznych.

Podjąć rozmowy z Ministerstwem Oświaty w sprawie organizowania Kół PTTK w szkołach średnich.

Wystąpić do CRZZ o spowodowanie wydania odpowiednich wytycznych dla wszystkich instancji związkowych, a zwłaszcza dla rad zakładowych, odnośnie wykonania uchwał IX Plenum CRZZ, zobowiązujących rady zakładowe do nawiązania jak najściślejszej współpracy i udzielenia wszechstronnej pomocy Kołom Zakładowym PTTK.

Powołać Radę Turystyczno-Krajoznawczą, zgodnie ze Statutem PTTK.

Powołać Komisje Kół Zakładowych przy ZG i Zarządach Okręgów.

Zobowiązać Oddziały do szerokiej akcji zakładania Kół PTTK w zakładach pracy.

Przekazywać stale wydawany Biuletyn Informacyjny wszystkim członkom władz statutowych PTTK.

Rozpatrzyć możliwości powołania Komisji: Speleologicznej i Fotograficznej.

Uregulować współpracę pomiędzy Komisjami Zarządu Głównego a Związkami Sportowymi w duchu równości i wzajemnego poszanowania uprawnień i osiągnięć.

Zwrócić uwagę na celowość ściślejszego związania pracy Klubów z Kołami, postulując by tam, gdzie to jest celowe, następowało przejmowanie przez Kluby działalności i funkcji Komisji Oddziałowych.

Przekazać powołanej Radzie Turystyczno-Krajoznawczej do rozpatrzenia sprawę celowości utworzenia placówek naukowych, zajmujących się studiami

z dziedziny turystyki, krajoznawstwa oraz ekonomicznych problemów z nimi związanych.

W DZIEDZINIE GOSPODARZEJ

Dążyć do decentralizacji działalności gospodarczej, opartej na sprawnie działającym modelu organizacyjnym pionu gospodarczego PTTK.

Dopilnować, aby działalność gospodarcza Towarzystwa była nadzorowana przez pion administracji Zarządu Głównego i Zarządów Okręgów, spełniających funkcje instruktazu i kontroli.

Rozszerzyć działalność gospodarczą w zakresie usług turystyczno-krajoznawczych (ORT, BWM i TP), opartą o własny transport, produkcję pamiątek i sprzętu turystycznego oraz obrót towarowy artykułami o treści krajoznawczo-turystycznej, i w tym celu ułatwić Oddziałom procedurę zezwoleń na wydawnictwa we własnym zakresie.

Spowodować, aby PTTK, jako użytkownik inwestycji turystycznych, miało merytoryczny wpływ na planowanie, usytuowanie, opracowanie założeń projektowych i ekonomicznych, dokumentacji prawnej i technicznej oraz funkcjonalność oddawanych do eksploatacji PTTK obiektów turystycznych. Również opracowywanie założeń i dokumentacji innych obiektów i urządzeń turystycznych lub powiązanych z zagospodarowaniem turystycznym terenu winno być uzgadniane z PTTK (np. budowa wyciągu).

Utrzymać wszystkie obiekty gospodarcze, będące dotychczas w eksploatacji PTTK, nadal w gestii Towarzystwa, a eksploatację tych obiektów powierzyć przedsiębiorstwom, powołanym przy Oddziałach PTTK posiadających osobowość prawną. W wyjątkowych przypadkach przedsiębiorstwa mogą być prowadzone przez Zarząd Główny lub z jego upoważnienia przez Zarządy Okręgów.

Kierować się zasadą budowy obiektów małych i tanich przy planowaniu i projektowaniu nowych obiektów, przeznaczonych dla obsługi ruchu turystycznego.

Zapewnić pierwszeństwo w inwestowaniu rejonów dotychczas słabo zagospodarowanych (Beskid Wschodni ze specjalnym uwzględnieniem Bieszczadów, Beskid Żywiecki, Mały i Wyspawy oraz Warmia i Mazury łącznie z terenami woj. białostockiego). Planem zagospodarowania turystycznego należy również objąć rejon Odry i udostępnić go dla turystyki wodnej, oraz uwzględ-

nić inne mniej zagospodarowane tereny Ziemi Zachodnich.

Wydąć zakaz organizowania rajdów motorowych w Tatrach.

Utworzyć fundusz scentralizowany przy Zarządzie Głównym na dofinansowanie słabszych Oddziałów.

Wystąpić do Ministerstwa Kolei o przyznanie zniżek dla wycieczek zbiorowych i turystycznych indywidualnych.

Wprowadzić w obiektach turystycznych PTTK 50% zniżki za noclegi dla wycieczek szkolnych.

Wystąpić o rozpatrzenie sprawy nadmiernych cen za przejazdy wyciągami turystycznymi oraz kolejkami linowymi.

Poczynić starania w CRZZ o zrównanie w zakresie uprawnień indywidualnych czasów turystycznych i innych, organizowanych przez PTTK, z czasami pracowniczymi.

ZJAZD WYBRAŁ

ZARZĄD GŁÓWNY

Prezes

gen. Bronisław Bednarz (Warszawa)

V-Prezesa

inż. Lesław Dobrucki (Warszawa)
Feliks Gołębiowski (Warszawa)
mgr Jerzy Przeździecki (Warszawa)

Sekretarz

red. Zdzisław Wróblewski (Warszawa)

Skarbnik

mgr Jerzy Nowak (Katowice)

Członkowie Prezydium

inż. Feliks Kanclerz (Warszawa)
poseł Lukasz Kumor (Kielce)
Artur Prosałowski (Zakopane)
Władysław Stendera (Nowy Sącz)
Włodzimierz Wilczek (Warszawa)

Członkowie Zarządu

Edward Brydał (Rzeszów)
Henryk Buchowski (Olsztyn)
Zygmunt Bukowiński (Wrocław)
Zdzisław Brzeziński (Gliwice)
Emil Chowański (Opole)
Aleksander Czapski (Lublin)
Waldemar Doniec (Łódź)
Włodzimierz Maksymowicz (Bydgoszcz)
Wojciech Niederliński (Świętochłowice)
Czesław Piskorski (Szczecin)
Zbigniew Rumiewicz (Poznań)
Marian Rydlewski (Białystok)
Stanisław Teodorowicz (Sopot)
Jan Wojnarowski (Gdańsk)

Wiadomości z terenu

Wydać zakaz sprzedaży napojów alkoholowych w schroniskach turystycznych oraz w innych obiektach typu turystycznego.

Przekazać centralnym władzom PTTK do rozpatrzenia i wykonania wszystkie wnioski, zgłoszone przez delegatów na Zjeździe.

Zamykając 3-dniowe obrady Zjazdu, poseł Łukasz Kumor podziękował jego uczestnikom za ogromny wkład ich pracy.

Przeprowadziwszy głęboką syntezę linii rozwojowej i dążeń, które się zarysowały, zapewnił władze państwowe oraz kierownictwa poszczególnych organizacji współdziałających, że wysiłki Towarzystwa, jak dotąd tak i w przyszłości, pójdą w kierunku dalszego rozwoju i pogłębienia turystyki oraz krajoznawstwa, obejmując tym ruchem najszersze masy ludzi pracy i młodzieży.

NOWE WŁADZE

GLÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

Henryk Augustowski (Gdańsk)
Ewa Bońkowska (Koszalin)
Bernard Bortlik (Katowice)
Bronisław Cmela (Rzeszów)
Zygmunt Fuchsa (Kraków)
Antoni Gajewski (Białystok)
Witold Jasicki (Katowice)
Stefan Kacperski (Łódź)
Henryk Kamiński (Poznań)
Janusz Karczewski (Poznań)
Julian Karpiński (Lublin)
Krystyn Konarzewski (Białystok)
Mieczysław Kopytowski (Warszawa)
Romuald Kulig (Warszawa)
Wacław Kwaśniewski (Warszawa)
Tomasz Mańkowski (Warszawa)
Andrzej Paszkiewicz (Wrocław)
Czesław Trybowski (Kraków)
Edward Wyrostkiewicz (Bydgoszcz)

GLÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI

Ryszard Bender (Lublin)
Tadeusz Dorawski (Kraków)
Stefan Dubyna (Gdańsk)
Stanisław Duński (Bydgoszcz)
Mieczysław Durański (Poznań)
Jan Grelus (Poznań)
Władysław Igielski (Wrocław)
Tadeusz Kaszper (Katowice)
Tadeusz Kotlarczyk (Kraków)
Bogdan Malachowski (Kraków)
Włodzimierz Młotkowski (Polanica)
Stefan Popowski (Warszawa)
Jacek Szomański (Warszawa)
Tomasz Wróbel (Katowice)
Marceli Najder (Zielona Góra)

Wojskowe Koło PTTK przy Okręgowym Klubie Oficerskim w Bydgoszczy, istniejące od dwóch lat, liczy obecnie 140 członków. W imprezach turystycznych organizowanych przez Koło w 1959 r. wzięło udział ogółem ponad 900 osób, prawie 60 osób spędziło urlop na indywidualnych wędrownych wczasach turystycznych — wodnych, motorowych i pieszych. Duże zainteresowanie wzbudziły wycieczki połączone z biwakami nad jeziorami — w soboty i niedziele. Do osiągnięć Koła należy też zaliczyć zorganizowanie dobrze wyposażonej wypożyczalni sprzętu turystycznego, w której członkowie Koła korzystają ze zniżek dochodzących do 50%.

Edward Majewski
Bydgoszcz

Oddział Międzyuczelniany w Krakowie wypracowuje własne formy działania, specyficzne dla swego środowiska. Koncepcja „turystyki społecznej” — ruchu łączącego w sobie elementy szeroko pojętego krajoznawstwa, wymiany kulturalnej „miasto — wieś”, współpracy z terenowymi organizacjami młodzieżowymi oraz publicystyki dotyczącej głównie zagadnień społecznych — została wypracowana przez aktyw PTTK i ZMS Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie.

Na zasadach „turystyki społecznej” został w jesień ub. r. zorganizowany przez O Międzyuczelniany PTTK przy współdziałaniu z ZMS „Jesienny Rajd Krajoznawczy”. Kilka wsi ziemi myślenickiej gościło ekipy rajdu, złożone ze studentów uczelni krakowskich oraz młodych turystów z Krakowskiej Fabryki Kabli. Uzyskano sporo interesujących materiałów krajoznawczych, którymi zasilono „kartoteki krajoznawcze”, oraz socjologicznych i społecznych, które wykorzystano w kilku artykułach prasowych.

Dalszym następstwem Rajdu jest zaproszenie ekip O Międzyucz. i ZMS przez kilka innych wsi pow. myślenickiego oraz wzajemne zbliżenie pomiędzy studentami a młodzieżą robotniczą Fabryki Kabli. Zbliżenie to wyraziło się w podpisaniu umowy, zainicjowanej przez młodzież ZMS-owską, pomiędzy KFK i WSE. Umowa ta, obejmująca także tamtejsze Kola PTTK, dotyczy m. inn.:

— organizowania wspólnych wycieczek i wypraw turystyczno-społecznych;

— wspólnej pomocy przy elektryfikacji wsi Krzczonów;

— zobowiązania Krakowskiej Fabryki Kabli do przyjęcia na praktykę ok. 20 studentów i oddania studentom ok. 20 miejsc we własnym ośrodku wczasowym.

Studenci ze swej strony pomogą w rozwoju pracy oświatowo-kulturalnej w zakładach. Przewidziano założenie wspólnej świetlicy, zorganizowanie wspólnego zespołu instrumentalnego itp.

Elżbieta Zys
Kraków

Oddział Międzyuczelniany w Lublinie, po zorganizowaniu w lutym br. Studenckiego Rajdu Narciarskiego po Roztoczu Lub., przystąpił do organizacji Ogólnopolskiego Zjazdu Studentów na Ziemi Mazurskiej — do Elku. Impreza ta, przy współudziale ZSP i TRZZ w Lublinie, jest przygotowywana z okazji 15 rocznicy wyzwolenia Mazur, 10-lecia ZSP oraz ma na celu aktywne włączenie się młodzieży studenckiej Lublina do uroczystości Tyśiąclecia. Nie zaniedbując pracy propagandowej (akcja odczytowa, wyświetlanie filmów krajoznawczych itp.), O Międz. w Lublinie projektuje zorganizowanie kursu przewodników po Lublinie oraz Klubu Autostopowiczów. Bolączką Oddziału jest nadal brak własnego lokalu. Czy władze wyższych uczelni Lublina nie sądzą, że studenci-krajoznawcy zasłużyli na pomoc i poparcie?

B. W.
Lublin

Wrocławski Klub Wodniaków PTTK patronuje od kilku miesięcy nowemu Kołu PTTK przy Zakładach Przemysłu Odzieżowego, które prawie wyłącznie skupia pracowników fizycznych. Inicjatywa Klubu znalazła takie zrozumienie i poparcie u Organizacji Partyjnej Zakładów, Dyrekcji i Rady Zakładowej, że bezdomny dotychczas Klub uzyskał zezwolenie na korzystanie ze świetlicy ZPO. Klub pomógł Kołu wystawić kilka drużyn na Rajd Millennium — jedna z nich zdobyła nawet nagrodę. W dniu 21 maja Klub zorganizował wspólną wycieczkę kajakową na wrocławski „Bajkał”. Przed wycieczką i w czasie jej trwania doświadczeni wodniacy uczyli mądrości płynięcia i biwakowania, pokazywali co należy zabierać ze sobą na półtoradniową wycieczkę wodną. Niektóre robotnice z ZPO notowały sobie te wskazówki, a wszystkie pomagały się urządzenia następnych wycieczek. Tak więc raz jeszcze prysnął mit o tym, że środowisko robotnicze jest rzekomo „nieodstępne dla turystyki”.

Andrzej Paszkiewicz
Wrocław

Zarząd Okręgu PTTK, konserwator wojewódzki i Muzeum w Koszalinie zorganizowali wspólnie w Słupsku piąty Zjazd społecznych opiekunów zabytków. Prelekcje wygłosili: mgr A. Gerlach („O ochronie zabytków etnograficznych”) i inż. T. Surmiński („Słowiński Park Narodowy”). Sprawozdanie z pięcioletniej działalności społecznej opieki nad zabytkami złożył mgr M. Sikora, przewodniczący OKO. Rozdano nagrody pieniężne i książkowe. Zjazd zakończył się wspólną wycieczką do Słowińskiego Parku Narodowego.

(ml)

Okręg Krakowski

Wybrane na IV Zjeździe Delegatów władze Okręgu ukonstytuowały się następująco:

Prezydium: prezes — Tadeusz Hanuszek, v-prezes — Bohdan Małachowski, sekretarz — Ferdynand Pietsch, z-ca sekretarza — Tadeusz Dorawski, skarbnik — Józef Moszczyński, z-ca skarbnika — Władysław Sumera.

Członkowie Zarządu: Mieczysław Borek, Jan Krejczka, Artur Prosałowski, Stanisław Sowiński, Władysław Stendera.

Komisja Rewizyjna: przewodniczący — Ignacy Bujak, v-przewodniczący — Mieczysław Worobkiewicz, sekretarz — Emil Rzycki, członkowie: Władysław Fryszak, Krzesław Stokłosa, Irena Szajnár, Jadwiga Wiktor.

Okręg Rzeszowski

Na Okręgowej Konferencji w Rzeszowie w dniu 13 marca br. wybrano nowy Zarząd, którego Prezydium ukonstytuowało się następująco:

Prezydium: prezes — mgr E. Brydak, v-prezesa: Br. Cmela i inż. J. Maślanka, sekretarz — J. Kalisz, skarbnik — E. Wierzchołek.

Okręg Poznański

W dniu 13 marca przy udziale 71 delegatów odbył się Zjazd Delegatów Okręgu Poznańskiego. Po wyborach nowego Zarządu ukonstytuował się on jak następuje:

Prezydium: prezes — L. Gomolec, v-prezes — M. Durański, sekretarz — H. Kosicki, skarbnik — O. Antoniewicz.

Członkowie Zarządu: Fr. Jaśkowiak, A. Baczyński, J. Tarkowska, Wł. Klewenhagen, M. Wozniak, R. Krygier, St. Sikorski.

Oddział PTTK w Katowicach

W dniu 20.III.60 odbył się w Katowicach VII Walny Zjazd Oddziału, przy udziale 74 delegatów Kół oraz 30 zaproszonych gości.

Skład nowych władz Oddziału w Katowicach:

Prezydium: prezes — Bernard Bortlik, v-prezesa — mgr Zbigniew Rawiński i Tadeusz Widuchowski, sekretarz — Józef Jędrzejkiewicz, skarbnik — Bogusław Ryborz, członkowie Prezydium — Jerzy Sochocki i Józef Kucharczyk.

Członkowie Zarządu: mgr Tadeusz Kaszper, inż. Czesław Bilnik, Franciszek Szady, mgr Janusz Gaudnik, Jan Mikula, Michał Sznappa, Czesław Kordowski, Leon Jarolim.

Komisja Rewizyjna: przewodniczący — Tadeusz Terlecki, z-ca przew. — Jerzy Jackowski, sekretarz — Ksenia Popowicz, członkowie — Stanisław Kwiatkowski, Hubert Mokrus, Konieczny.

Oddział PTTK w Łodzi

W dniu 2 kwietnia br. na Walnym Zjeździe Delegatów Oddziału Łódzkiego wybrano nowe władze Oddziału.

Prezydium: prezes Ryszard Sienkiewicz, v-prezesa — Antoni Bogusławski i Janusz Fuks, sekretarz — Alicja Kuna-Iżowska, z-ca sekretarza — Barbara Jędrych, skarbnik — Andrzej Korbacz, z-ca skarbnika — Halina Karnkowska.

Członkowie Zarządu: Władysław Holcman, Władysław Kaluźny, Henryk Klimkiewicz, Kazimierz Malus, Jerzy Michniewski, Michał Perkowski, Bronisław Piechota, Stanisław Tarnowski.

Komisja Rewizyjna: przewodniczący — Lechosław Szuttenbach, członkowie — Halina Dyl, Maria Bujniewicz, Apollinary Kulesza, Wanda Treblińska, Zofia Nowacka.

Oddział PTTK „Trójmiasto“

Na V Walnym Zjeździe Delegatów Oddziału w Gdyni, przy udziale 120 osób, wybrano nowe władze.

Prezydium: prezes — inż. W. Witkowiński, v-prezesa — J. Sulkowski St. Słodrowski, sekretarz — mgr J. Jeleńska, skarbnik — St. Rospond, członkowie: inż. A. Jędrusik i St. Idzik.

Oddział PTTK Warszawa Stare Miasto

Na Zjeździe Oddziału w dniu 24.IV br. wybrano nowe władze, które ukonstytuowały się następująco:

Prezydium: prezes — Władysław Zieliński, v-prezesa: Ryszard Bielawski i Stanisław Lewiński, sekretarz — Romuald Kulik, skarbnik — Zbigniew Błażejowski, z-ca skarbnika — Edmund Jung.

Członkowie Zarządu: Stanisław Lewicki, Stefan Popowski, Lucjan Kwiatkowski, Danuta Birn, Jan Marynowski, Stawomir Kościcki, Walery Przyborowski, Wacława Dutkowska, Stefan Zieliż.

Komisja Rewizyjna: Jan Berłowski, Henryk Brzeziński, Władysław Kubiak, Zofia Sumińska, Emilia Wiediger.

Oddział PTTK w Poznaniu

Nowe Władze Oddziału:

Prezydium: prezes — Ludwik Iczakowski, v-prezesa: Jerzy Matuszewski i Ryszard Urbański, sekretarz — Henryk Juszkowiak, skarbnik — Zygmunt Kucharski.

Członkowie Zarządu: Stanisław Buchalski, Kazimierz Denek, Wanda Hoppe, Henryk Kosicki, Bronisław Obremski, Zbigniew Oziemski.

Komisja Rewizyjna: Bernard Kramer, Jerzy Luczak, Stanisław Modelski, Franciszek Paszkowski, Maria Piotrowska.